

appelen. Maar bij de berekening van de voedingswaarden in caloriën vergeet men te dikwijls dat twee voedsel-schemata, uit *verschillende voedingsstoffen* bestaande en een ongeveer gelijk aantal caloriën opleverend, nog *niet gelijkwaardig* 1) zijn voor den gezonden mensch, en voor den zieke in het geheel niet; men vergeet nl. dat de opname in het darmkanaal van verschillende stoffen zeer verschillend is; zóó wordt van *melk* een veel grooter hoeveelheid *onverteerd* in de faeces gevonden (M. RUBNER) 2) dan van *vleesch* en *vet*, welk laatste bijna geheel in den darm wordt opgenomen, vooral als het in den vorm van *boter* wordt gegeven ((M. RUBNER, in EULENBURG's *Enc.* VII, p. 289); aldus wordt van de 1500 gram volle melk (ontwerp-T.) eerst 1307 gram water en 10.65 gram asch geheel onnoodig ingenomen, en voorts van de overige (180 gram) droge substantië bovendien nog 7 à 12 pCt. 3) onverteerd in de faeces gevonden! Stikstof in melk gaat voor 11,2 pCt. 4) verloren, die in vleesch voor slechts 27 pCt.

Ons ontwerp met minder volle melk en meer vleesch (goed verteerbaar) en veel meer vet (vooral boter geheel verteerbaar) is dus financiëel voordeliger, en van het voedsel wordt meer nut getrokken.

Voorts bedenke men dat *gezonde ingewanden alles verdragen* 5), maar dat zieken (speciaal longzieken met hun gestoorde maag-darmfunctie) schade zullen ondervinden door het gebruik van te veel melk, daarentegen baat vinden bij veel vleesch, veel vet (boter) en last not least bij *karnemelk*-gebruik. Ook onze ervaring van 4 jaar stemt zeer zeker hiermede overeen.

Van de buiten beschouwing gebleven kruidenierswaren kiezen wij voornamelijk boonen en erwten, die bijna een maag-specificum vormen.

Den heer PIJNAPPEL noodig ik uit het loffelijk voorbeeld van collega TERPSTRA te volgen: alléén het lijstje, dat het te Hellendoorn officieel verstrekte voedsel aangeeft, stelt ieder in staat de voedingsontwerpen te vergelijken. Ik wensch niet de bronnen te noemen, waaruit ik mijn gegevens omtrent de voeding te Hellendoorn putte.

HAENTJENS.

Putten (Veluwe) 24 Febr. 1904.

HOMOEOPATHIE EN CATARACT.

Het referaat waarnaar de heer A. DE GROOT verwijst in zijn ingezonden stuk in het voorlaatste nummer bevat niet, wat gezegd werd daar te staan; het luidt woordelijk als volgt: „Mr. SHAW also bases himself on a series of cases, 125 in number of the disease (d. i. de cataract), in its incipient stage and simple (i. e. primary) form. His results are nearly if not quite as good (d. i. als van A. B. NORTON, over wiens onderzoek eerst wordt gesproken), *but drugtreatment does not seem to have played a prominent part in his hands* 6).

1) Vergelijk: PENZOLDT, IV, 236.

2) *Zeitschrift f. Biologie* Bd. 115.

3) PENZOLDT, Bd. IV, p. 232.

4) PRAUSNITZ, p. 382.

5) EULENBURG, VII, p. 292.

6) De cursiveering is van mij.

The point he makes is the frequent co-existence of refractive error and accommodative difficulty and the corresponding commencement of the opacity rather in the aequatorial region of the lens than in its central nucleus. *His measures therefore are directed to correct these errors, and to deal, medically and hygienically, with the eyes as a whole*".

De heer DE GROOT heeft hieruit kunnen lezen, dat bij de behandeling van deze 125 gevallen van cataract de *homoeopathische geneeswijze het wezenlijke* is geweest. Daarbij komt nog dat in het verband, zooals dit citaat bij HUGHES te lezen is, duidelijk blijkt dat de schrijver de onderzoekingen van NORTON en van SHAW wel aanhaalt als bewijzen voor de mogelijkheid om iets te doen voor cataractlijders, maar niet dat zulks door homoeopathische middelen kan geschieden volgens beide schrijvers; beiden hebben vertrouwen wat te kunnen helpen „*but on rather different grounds*". En dan volgt de behandeling van NORTON door homoeopathische middelen en van SHAW, zooals boven geciteerd is door correctie der refractie in hoofdzaak.

W. KOSTER G.ZN.

N A S C H R I F T.

Daar in de dagbladen op nieuw eene mededeeling deze zaak betreffende is opgenomen, deel ik hierbij aan de lezers van dit tijdschrift mede, dat ik mijne betrekkingen tot den arts DE GROOT heb afgebroken.

Het kwam mij voor, dat zijn blik niet onbevangen genoeg was, zoodat een wetenschappelijk onderzoek daardoor zeer belemmerd, en ten slotte onmogelijk gemaakt zou worden.

Leiden 24 Febr. 1904.

W. KOSTER G.ZN.

DE BEWIJSVOERING VAN Dr. BURGER.

Nu de redacteur-gérant de gelegenheid gehad heeft zijn beschuldigingen tegen mij te bewijzen, kan ik het volgende constateeren: 1°. dat Dr. BURGER weet, dat ik nooit iets anders dan het heil van mijn patiënten zal beoogen, en 2°. dat Dr. BURGER in gebreke is gebleven te bewijzen, dat ik het voorgestelde gezamenlijke onderzoek, niet op goede gronden ondernam.

Hieruit blijkt, dat er voor den redacteur, — gezien zijn eigene opvatting, — geen enkele grond bestond om mij het verwijt, van het nemen van ongeoorloofde proefnemingen op menschen naar het hoofd te slingeren, en dat hij dus het slot van zijn artikel daarover in de pen had behooren te houden.

Er blijft nu alleen over: zijn bezwaar, dat de *wijze* van uitnoodigen niet naar den vorm is geweest. Had Dr. BURGER mij alleen daarover in zijn eerste stuk eenige opmerkingen gemaakt, dan zou ik hem gaarne dadelijk op den goeden weg hebben willen brengen; toen er echter zooveel gewichtiger zaken aangeroerd werden, moest daarin eerst klaarheid worden gebracht. Daar eenige lezers van dit *Tijdschrift*, die deze zaak gevolgd hebben, door de herhaalde beweringen van Dr. BURGER, en door de uit het verband gerukte en verminkte *courantenberichten*, misschien ook nog aan den vorm aanstoot zouden kunnen blijven nemen, wil ik de volgende opmerkingen aan het bovenstaande toevoegen.

Welnu dan, die vorm was noodig en past geheel in het verband van het stuk.